УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 53. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го БЕРЕЗНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 21, 1969 No. 53. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 20 березня 1969

В АМЕРИЦІ

НІКСОН В П'ЯТНИЦЮ 21-ГО БЕРЕЗНЯ має відвідати колишнього президента Гаррі С. Трумана в Індепенсі в стейті Мізурі. Президент Ніксон кінець тижня перебуде в Каліфорнії, по дорозі вступить до колишнього президента. Секретар Білого Дому Роналд Ціґлер сказав журналістам, що Ніксон буде в Каліфорнії аж до неділі 23-го березня, але він не подав місцевости, в якій має бути Президент. Колишній президент Труман в суботу 22-го березня відлітає до Кі Вест на Флориді, де має перебути двотижневі вакації в свого давнього приятеля Джана Спатсвуда. Туди має прибути зять президента Трумана редактор „Ню Йорк Таймса" Кліфтон Деніел із дружиною Марґаретою.

КОНҐРЕС СХВАЛИВ ПЕРШИЙ ЗАКОН, запропонований Ричардом Ніксоном. Цей закон схвалений більшістю 334 голосів проти 44. Він дає президентові Ніксонові можливість започаткувати деякі зміни у федеральному Уряді та у федеральних аґенціях. Ці повновласті для Президента важні на два роки. Ці самі повновласті ухвалив був Сенат давніше. Згідно з ними Президент може вносити до Конґресу проєкт про об'єднання різних аґенцій, їх скасування або про зміну їхніх функцій. Ніксон заявив був у своєму зверненні до Конґресу, що він потребує цих повновластей, щоб пристосувати урядові аґенції до потреб часу.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ЗАЯВИВ, що він цього тижня не складатиме заяви в справі тих студентів, які організують заворушення в університетах та за допомогою насильних виступів не допускають до нормальної праці в академічних школах. Минулої п'ятниці Президент заявив був, що в цій справі складе заяву в понеділок або у вівторок, це значить 17-го або 18-го березня. Ніксон не буде говорити в цій справі, тільки секретар здоров'я, освіти й добродійности Роберт Г. Фінч порушить цю справу на пресовій конференції. Дехто домагається, щоб студенти заворушники не діставали допомоги з федеральних фондів, як тепер діється.

НЮЙОРКСЬКИЙ ПОСАДНИК ДЖАН ЛІНДЗІ заявив, що цього року старатиметься про перевибір на теперішнє становище. Він сказав, що буде кандидувати тому, що численні програми, які він зачав здійснювати, не закінчені, і він хотів би їх докінчити, здобувши пост посадника ще на чотирирічну каденцію. Ліндзі вперше був вибраний в 1965-му році. Він сказав, що братиме участь у правиборах 17-го червня, в яких вже зголосили участь два інші республіканці консерватисти — стейтовий сенатор Джан Дж. Маркі та член стейтової Асамблеї Віто П. Батіста. Присутні на зборах були такі визначні республіканці, як сенатори Джевітс і Ґуделл, ґубернатор Рокефеллер та колишній ґубернатор Томас Е. Дюї.

АСТРОНОМІЧНА ВЕСНА НА ПІВНІЧНІЙ ПІВКУЛІ почалася в четвер 20-го березня, коли сонце в своїй мандрівці перейшло рівник „ввійшовши" на Північну півкулю. Та до Ню Йорку й околиці весна прийшла вже 18-го березня, коли температура дійшла була по полудні того ж дня до 70-ох ступнів, спричиняючи перший тепліший день, бо така температура була тут ще 23 жовтня минулого року. Люди вийшли були в парки на прохід, топилися останки снігу в тіні, а перед бібліотекою в Тінеку, Н. Дж. несміливо виліз до сонця квіт крокусу. 20-го березня температура дійшла до 60-ох ступнів.

У СВІТІ

ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ВІЛЛІ БРАНДТ ВИСЛОВИВСЯ прихильно про резолюцію сімох комуністичних держав, зібраних на спільній конференції у Будапешті, щоб скликати паневропейську конференцію для справ миру й безпеки в Европі. Однак Брандт застерігся, що треба докладно приготовити таку конференцію, щоб вона могла мати успіх, та що він, Брандт, не уявляє собі успіху такої конференції без участи ЗСА. Тим часом Совєти говорять тільки про европейські держави і не згадують нічого про Америку, яка з свого боку туди не квапиться.

МОСКВА ПРИЗНАЧИЛА Віктора Ломакіна на голову далекосхідного управління з осідком у Владивостоку. Ломакін був партійним головачем в Хабаровську і багато молодший та енергічніший за 60-річного Василія Черняшева, який дотепер займав той пост. Для переведення тих і подібних змін їздив спеціяльно з Москви на партійне зібрання до Владивостоку Іван Капітонов, референт персональних справ в Секретаріяті компартії СССР. Москва посилює свій адміністраційний апарат на Далекому Сході у зв'язку з погіршеними відносинами з Комуністичним Китаєм.

ВІДНОСИНИ МІЖ ІЗРАЇЛЕМ І ЗСА ПОГІРШИЛИСЬ — призвала це Ґольда Меір, новий ізраїльський прем'єр, ствердивши перед журналістами, що новий американський Уряд не поділяє в усіх точках ізраїльського становища щодо можливостей замирення з арабами. Меір відмовилася уточнити, в яких саме справах президент Ніксон не погодився з ізраїльським міністром закордонних справ Аббою Ебаном в їх минулотижневій розмові. Ґольда Меір не виключила, що Ізраїль може опинитись в опозиції проти всіх чотирьох великодержав, якщо вони не приймуть його становища.

НАРАДЖУВАЛИСЬ ДВА АРАБСЬКІ ВОЛОДАРІ — йорданський король Гуссейн і савді - арабський король Фейсал. Гуссейн відвідав Фейсала в столиці Савді Арабії Їдді, куди переїхав з Каїро, після нарад з Нассером. Гуссейн узгіднює становище всіх арабських лідерів перед своїм відлетом до західньо - европейських та американської столиць.

В'ЄТНАМСЬКІ КОМУНІСТИ ЗНОВУ ОБСТРІЛЮВАЛИ друге найбільше у Південному В'єтнамі місто Дананґ. В минулий вівторок, коло години 5 ранку, впало на те місто коло 10 ракет. Вони знищили 6 будинків та вбили 11 осіб і поранили понад 20 інших. Між убитими є жінки і діти. Зате в околиці Сайґону американські війська атакували скупчення В'єтконґу — у двох таких сутичках комуністи втратили кількадесят убитих.

ОРГАН ЧЕСЬКОЇ КОМПАРТІЇ „РУДЕ ПРАВО" ДОМАГАЄТЬСЯ від партійних керівників, щоб вони якнайшвидше розписали нові вибори до чеського парляменту. Останні вибори відбулися в 1964 році і, за чеською конституцією, нові вибори повинні були відбутися вже в минулому році. Але Москва не дозволяє на їх розписання, лякаючись наявного вияву протисовєтських настроїв під час виборів і у висліді голосування.

Уряд не зможе цього року внести законопроєкту про податкову реформу

Вашингтон. — З урядових кол повідомляють, що цього року Уряд президента Ніксона не зможе внести законопроєкту про широку податкову реформу, як планувалося на початку цього року. Уряд обмежиться цього року до окремих проєктів, а окремі комісії впродовж цілого року приготовлятимуть проєкт загальної податкової реформи, ціллю якої буде справедливо розложити податковий тягар на всі групи населення. Цього року Уряд запропонує продовжити збільшений прибутковий податок, так званий 10 відсотковий надподаток. Також в цьому році Уряд пропонуватиме зміну закону про звільнення від оподаткування добродійних фундацій. Законопроєкт про широку податкову реформу правдоподібно не буде внесений перед 1971-роком. Представник Департаменту Скарбу заявив, що підготова зміни податкової системи вимагає довгого часу. Платники податку цікавляться дуже цією справою, Департамент Скарбу в лютому ц.р. дістав аж 1,930 листів в справі податкової реформи, а в тому самому місяці минулого року було в цій справі тільки 34 листи.

Секретар оборони плянує заощадити тільки $500 мільйонів

Вашингтон. — Секретар оборони Мелвін Р. Лерд, виступаючи перед Сенатською Комісією Збройних Сил, заявив, що він зможе заощадити в оборонному бюджеті тільки коло $500 мільйонів, а не більше як два більйони, як передбачав минулого тижня президент Ніксон. Заява Лерда свідчить про це, що Уряд мусить просити Конґрес продовжити збільшений прибутковий надподаток на новий фінансовий рік, який зачинається 1-го липня 1969. І секретар скарбу і голова Ради Економічних Дорадників підкреслюють вагу бюджетової надвишки в найближчому році, якщо має вдатися заплянуване зменшення інфляційного тиску на економіку цієї країни. Президент, як твердять деякі політики, не вдоволений з того, що Лерд та інші секретарі не зробили більших ощадностей в своїх департаментах. Можливо, що Президент накаже дальші ощадності в урядових аґенціях. Цього року Уряд не проєктуватиме нового збільшення платень військовикам, яке мало б коштувати державну скарбницю $1.8 більйона.

Особисті прибутки американців збільшилися в лютому на $5.3 більйона

Вашингтон. — Департамент Торгівлі звітує, що особисті прибутки американців в місяці лютому ц. р. збільшилися на $5.3 більйона і в річному відношенні становили $721.4 більйона. В січні ц. р. прибутки американців збільшилися були тільки на $2.6 більйона. В лютому особисті прибутки знов збільшилися в такому темпі, в якому вони збільшувалися в попередньому році і збільшилися були на $57 більйонів, дійшовши до $685.8 більйона. На лютневе збільшення особистих прибутків склалося збільшення заробітків і платень, яке становило $4.2 більйона. Збільшення особистих прибутків свідчить про те, що покищо не видко сповільнення темпу економічного збільшення, яке мало б принести сповільнення інфляційного тиску.

Рей домагається нової судової розправи

Мемфіс, Теннессі. — Засуджений до 99-річної в'язниці вбивник негритянського провідника д-ра Мартина Лютера Кінґа, Джеймс Ерл Рей вислав листа із в'язниці до судді Престона Беттела, в якому заявив, що він старається про нову судову розправу, в якій він заперечить вбивство д-ра Кінґа. В цьому листі Рей виявив, що він звільнив свого дотеперішнього адвоката Персе Формана і що бере собі на оборонця давнішого адвоката Артура Дж. Гейнса, який радив йому не признаватися до вбивства. Рей признався до вбивства і дістав 99 років тюрми. Коли б він не признався був, то був би дістав досмертну кару тюрми і тоді міг би був вийти на волю вже у 1982 році, а при карі 99 років він міг би бути звільнений аж в 1999 році. Суддя Беттел передбачав ще 10 березня, що Рей буде апелювати, домагаючися нової розправи. Суддя відмовився подати зміст листа Рея. Згідно з законом засуджений має право домагатися нової розправи, вносячи просьбу про нове переслухання і мотивуючи її тим, що під час першої розправи його громадянські права були порушені.

Нюаркська Округа УНСоюзу відбула річні збори

Нюарк, Н.Дж. — Минулої суботи, 15-го березня 1969 р. тут в приміщенні дому „Чорноморської Січі" відбулися річні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Нюарку і околиці. Зборами проводив Василь Гнатів, а секретарювала п. Стефанія Букшована. Збори відкрив довголітній голова Округи Юліян Баранюк, який привітав приявних й після вибору президії склав звіт з праці Округи за минулий рік. Він підмітив, що минулий рік не належав до найбільш успішних, бо Округа не виповнила своєї квоти нових членів, придбавши тільки 185, чого було замало для покриття всіх втрат та придбання надвишки. В минулім році Округа відбула успішний окружний курс для секретарів і організаторів й сходилася двічі на свої ділові наради. Округа тісно співпрацювала з обласним організатором Степаном Гавришем, який допомагав Відділам у їх потребах, а зокрема в організуванні членів. Звіт голови доповнили секретар В. Роговський, скарбник Василь Салабун і на письмі орг. референт Мирон Леськів. Приявний на зборах головний секретар д-р Ярослав Падох дав загальні підсумки організаційної праці Округи, підмічуючи, що минулий рік належав до найменш успішних. Шість Відділів не придбали ніяких членів, чотири тільки по одному, шість придбали нижче десять членів, а лише сім здобули десять, або більше. З уваги на це поодинокі Відділи замість зрости в минулому році зменшилися. Це тим прикріше, що Округи нюджерзького стейту в минулому році підросли. Та незалежно від того стану, признання і подяка належаться Окружній управі за її труд в минулому році, а зокрема тим, які особливо відзначилися в найважливішій акції придбання нових членів. До них належать: голова Ю. Баранюк, який здобув в минулому році 30 членів, пані Софія Оріхівська (29 членів), М. Отрок (26), В. Салабун (12), І. Іванки (12) і пані Анна Гнатюк (11). Всі вони придбали почесну назву будівничих УНСоюзу, а пп. Баранюк, Оріхівська і Отрок стали повторно членами почесного Клюбу Заслужених Союзовців. Оживлення праці Округи слідно в цім новім році, в якому вона вже

(Закінчення на стор. 3-ій.)

ЗСА не відкличуть військ з В'єтнаму поки не зроблять цього комуністи

Вашингтон. — Секретар оборони Мелвін Лерд заявив на Сенатській Комісії для збройних сил, що З'єднані Держави не відкличуть „в передбаченому часі" своїх військ з В'єтнаму, поки Північний В'єтнам не відкличе своїх військ і поки південно-в'єтнамська армія не буде спроможна перейняти на себе бойові завдання, що їх тепер виконують американці. Секретар Лерд намагався спростувати газетні поголоски, наче б Уряд плянував відкликання в недалекому часі частину своїх збройних сил з В'єтнаму, та заперечував, наче б становище президента Ніксона в цій справі суперечило становищу президента Джансона і його секретаря оборони Кларка Кліффорда. Секретар Лерд явився перед Комісію Сенату для збройних сил у зв'язку з вимогою Уряду признати додаткових 156 мільйонів дол. на краще виВінування південно-в'єтнамської армії, яка тепер нараховує вже кругло один мільйон вояків.

СССР і його сателіти створили спільний військовий штаб

Будапешт. — На конференції сімох европейських комуністичних держав у Будапешті, які є членами так званого Варшавського пакту, що його Москва створила в 1955 році як відповідник західнього Атлантійського Пакту (НАТО), рішено зреорганізувати верхівку Варшавського пакту. Покликано до життя його Раду, яку становитимуть всі міністри військових справ, та спільний штаб, в склад якого входитимуть шефи штабів всіх отих 7-ми держав: СССР, Мадярщини, Польщі, Болгарії, Чехо-Словаччини, Румунії і Східньої Німеччини. Югославія туди не належить. Цю реформу переведено головно під натиском збоку Румунії, яка застерігалась проти того, що головним командантом і шефом штабу збройних сил Варшавського пакту були завжди тільки совєтські маршали й генерали. На тій конференції у Будапешті головував чеський партійний лідер Александер Дубчек і він проголосив те рішення щодо реорганізації верхівки Варшавського пакту. Москва поставила власне Дубчека на предсідника тієї конференції, щоб заманіфестувати, що між СССР та Чехо-Словаччиною існують „приятельські" взаємини і що в ЧССР прийшла „нормалізація" відносин. На конференції у Будапешті ніби офіційно не говорилося про відносини між СССР і Комуністичним Китаєм.

Британія висадила військо на острові Анґілла в Західній Індії

Лондон. — Два невеличкі британські воєнні кораблі висадили на острові Анґілла в Західній Індії 100 парашутистів, з гелікоптерів висіло 20 лондонських поліціянтів, а місцеву школу перетворено на „головну квартиру" тієї висадної збройної сили. Сталося це вночі з середи на четвер 20 березня ц. р. Гук гелікоптерів та одного літака прокинув 6,000 мешканців того невеличкого острова, які поставились вороже до тієї несподіваної „інвазії", проте не ставили ніякого спротиву й цікаво розглядали вояків і поліціянтів. Британія признала в 1967 р. автономію островам в Західній Індії, які були до того часу її колонією, зберігши за собою обов'язок заступати їх інтереси перед зовнішнім світом та боронити їх своєю збройною силою. Три острови — Сант Крістофер, Нювіс і Анґілла створили федерацію, але швидко потім Анґілла виступила з тієї федерації і проголосила свою незалежність. Коли в минулому тижні прибув на той острів делеґат британського уряду Вілліям Вітло для переговорів — мешканці острова силоміць посадили його на корабель і відіслали до Британії. Теперішнє військо й поліція потрібні — арґументує британський уряд — задля запевнення безпеки новопризначеному британському комісареві Антоні Лі. З гелікоптерів розкинено летючки з запевненням мирних замірів британського уряду. Однак лідер анґілців, який проголосив був себе президентом того острова, Роналд Вебстер, заявив, що він не переговорюватиме поки на острові перебуватимуть британські вояки й поліціянти. В британському парляменті зголошено з цього приводу кілька інтерпеляцій.

Євтушенко обвинувачує Мао й Китай в бажанні знищити російську культуру

Москва. — Відомий совєтський поет — ліберального спрямування — Евгеній Євтушенко надрукував у московській „Літературній газеті" свій новий вірш, написаний у зв'язку з теперішнім совєтсько-комунокитайським конфліктом. Заголовок віршу „На червоному снігу Уссурі". У своєму вірші Євтушенко обвинувачує Пейпінґ і нинішніх керівників комуністичного Китаю під проводом Мао Тсе-тунга в бажанні спустошити Совєтський Союз і знищити російську культуру. Але, як заявляє Євтушенко, не зважаючи на те, що провідники китайської „культурної революції", або, як Євтушенко їх називає „Нові монгольські хани", мають бомби в своїх сагайдаках, завоювати Совєтського Союзу їм не вдасться і вони будуть розгромлені так, як були колись розбиті князем Дмитром Донським монголи з Куликівському бою 1380 року. Якщоб китайцям вдалося вдертися до Совєтського Союзу — пише Євтушенко — то всі сибірські ліси були б вирубані на продукцію рям для портретів Мао, а видатні совєтські митці були б примушені мандрувати босоніж снігами, обдерті й голодні, або ж були б депортовані до холодних і вогких концентраційних таборів.

НАРАДА УККА В СПРАВІ ПРИДБАННЯ ДОМУ

В найближчу п'ятницю відбудеться в Народнім Домі в Ню Йорку при Другій Аве., в залі ч. 22 нарада в справі придбання Дому УККА. Запрошені на нараду представники всіх центральних установ, членів УККА. Початок о год. 7 вечором.

Теодозій Носієвич, видатний союзовий і громадський діяч, помер у Чикаґо

В останній хвилині, як це число „Свободи" вже було на пресі, з Чикаґо наспіла сумна вістка, що в середу, 19-го березня в одному з місцевих шпиталів помер на 72-му році життя, після короткої серцевої недуги, один з найвидатніших місцевих союзових і громадських діячів, сл. п. Теодозій Носієвич. Був довголітнім секретарем 423-го Відділу Українського Народного Союзу ім. полк. Євгена Коновальця та секретарем Окружного Комітету Відділів УНС. Осиротив дружину та багато приятелів і велику громаду.

Українські студенти в Монтреалі відзначили Свято Крут демонстрацією та передачею крови для „Червоного Хреста"

Монтреаль. — Ще минулого року група українських студентів у Монтреалі започаткувала нове й гідне вшанування Крутянських Героїв тим, що дала кров на потреби канадійського „Червоного Хреста", для врятування життя інших, відповідно при тому вияснивши, чому студенти це роблять. Цього року близько 200 студентів зібрались біля університету МекҐіл, помаршували до совєтського консуляту і там вкидали в поштову скриньку свої протести проти колоніяльного стану України. Відспівавши „Ще не вмерла", патріотичне студентство попрямувало до консуляту Чехо-Словаччини, де виявило свої симпатії до боротьби чехів і словаків за їхню свободу від Москви й комунізму. Потім молодь і старші прибули до „Червоного Хреста", де всі, які могли, повідомляє тижневик „Український Голос" з Вінніпеґу з 12 березня, віддали по літрі крови для потребуючих хворих українців.

Студентська Громада в Ню Йорку влаштовує конференцію у справах шкільництва

Ню Йорк. — Українська Студентська Громада в Ню Йорку влаштовує велику конференцію присвячену українському шкільництву в Америці. Конференція відбудетьсябудеться в неділю, 30 березня ц. р. о год. 2-ій по полудні, в Народному Домі в Ню Йорку. Ціллю конференції є розглянути критично дотеперішні методи навчання в парафіяльних школах і школах українознавства та запропонувати новий підхід до цих життєво-важливих проблем українського збірного життя. Доповідачами на пленарній сесії будуть студенти і фахівці з кіл старшого громадянства. Будуть запропоновані і передискутовані проєкти для покращання навчання і системи в українських школах. Студенти запрошують всіх українських громадян, провідників і зацікавлених членів організацій, батьків, учителів, та провідників молодечих організацій взяти участь в цій конференції. День перед тим, в суботу 29 березня, відбудеться інформаційний панель про університетські студії. На цi сходини крім студентів запрошуємо також середньошкільників. Темою панелю будуть інформації про вищі студії, стипендії та інші важливі питання. Було б побажаним, щоб батьки середньошкільників заохотили своїх дітей взяти участь у цих сходинах.

Мистецька виставка П. Куча в УВАН у Вінніпеґу

Заходами Мистецької Кляси УВАН влаштовано в приміщенні УВАН у „Домі Науки" виставу малюнків, рисунків і карикатур відомого вінніпезького мистця Петра Куча, що від років працює як карикатурист - картуніст у редакції англомовного щоденника в „Вінніпеґ фрі Прес". Популярне в Вінніпезі прізвище Куча притягнуло до авдиторії УВАН велике число відвідувачів, у цьому значну кількість неукраїнської публіки, мистців, журналістів, любителів мистецтва. Після двомовного, англо - українського, привітання гостей президентом УВАН, керівник Манітобської Ради Народного Мистецтва Сесил Семчишин представив присутнім мистця Петра Куча а голова Мистецької Кляси УВАН д-р Марина Рудницька дала фахову характеристику й оцінку експонатів. Прочитано листа від директора міської „Ґалерії" д-ра Екгардта, а в імені міста вітав мистця радний Слав Рибчук. Після цих офіційних церемоній гості оглядали виставу й були запрошені на чашку кави Президією УВАН. Першого дня оглянуло виставу коло 150 людей. В зв'язку з зацікавленням нею рішено продовжити її до 2-го березня для відвідувачів в кожну середу й п'ятницю вечорами, а в неділі в пополудневих годинах.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

Мґр. ІВАН БАЗАРКО В ТРЕНТОНІ

Трентон, Н. Дж.: (юко). В рямках Загальних Зборів місцевого Відділу УККА, що відбудуться в суботу, дня 22-го березня ц.р. — доповідь про „Цілі та завдання Українського Конґресового Комітету Америки" виголосить директор канцелярії УККА мґр. Іван Базарко. Збори відбудуться в приміщенні місцевої Федеральної Кредитової К-ви „Самопоміч" при 981½ Савт Брод Стріт. Початок в 7-мій годині вечора. Головою Відділу є мґр. Іван Костюк. До участи в Зборах і на доповідь мґр. І. Базарка запрошується платників УНФОНДУ та загал громадянства міста Трентону й околиці.

ВОЛОДИМИР ЛУЦІВ У ЧИКАҐО

В суботу 22 березня 1969 р., о год. 7:30 веч. в залі школи Шопена відбудеться з ініціятиви Об'єднання Жінок ООЧСУ концерт відомого тенора і бандуриста В. Луціва з Англії. В. Луців виступав з великим успіхом на сценах Лондону, Парижу, Берліну, Риму, Брюсселю, Амстердаму та інших міст з українськими піснями. Він здобув першу нагороду на міжнародному конкурсі співаків у Бельгії та є сталим гостем англійської телевізії і радіо. На концерті в Чикаґо В. Луців виступить в окремій частині, як бандурист. В концерті візьме участь також танцювальна група СУМА під керівництвом хореографа С. Косовського.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Supscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Комуністи між собою

Від 1960-го року, коли розпочались дисонанси між Москвою і Пейпінґом, не раз траплялися збройні сутички на 2.400-милевому совєтсько - китайському кордоні. Коли ж тепер Москва і Пейпінґ свідомо роздувають на внутрішньому та закордонному форумах бої на річці Уссурі на Далекому Сході, почерез яку переходить кордон тих двох держав, то це тільки доказ, що СССР і комуністичний Китай перестали вважати один одного за „братню соціялістичну країну", а вважають за ворога, що посягає на його територію і загрожує його безпеці.

Водночас міжнародний комуністичний світ перестав ділитися лише на просовєтський і прокитайський. Зайшли ще й інші лінії поділу, появились інші причини ферменту. Совєтська інвазія в Чехо - Словаччині не тільки породила ненависть до Москви в чеському народі, що був до того часу найбільш русофільським, але й спонукала Румунію та Юґославію одверто засудити за це Москву. Щоб виправдати інвазію, у Кремлі придумали доктрину про „право" Совєтського Союзу збройно інтервеніювати в кожній державі „соціялістичної співдружности", якщо правителі СССР вважатимуть, що та держава ухиляється від курсу, приписаного Москвою. Ця доктрина не могла сподобатись ні одній комуністичній країні, і нині тільки Східня Німеччина, що своє існування завдячує приявності 20-ох совєтських дивізій, схвалює цю доктрину. Всі інші сателіти насторожились, опинившися в загрозливій ситуації, що ось Москва застосує ту доктрину до будь-якої з них. Польща, Мадярщина чи Болгарія не всилі явно протестувати. Але всі компартії у вільному світі зняли крик, бож схвалення тієї совєтської доктрини зарізало б ті партії в очах їх земляків.

Сталін викляв був „ревізіоністичну" Юґославію. Але Хрущов поїхав до Беоґраду й замирився з Тітом. Однак, в березні Москва збойкотувала з'їзд компартії Юґославії і примусила інші сателітні партії зробити те саме. Ясно, що це ще більше поглибило роздор у комуністичному світі. Додаймо до того зріст ферменту в самому СССР проти відродження сталінських метод, зокрема зріст відваги інтелектуалів, особливо в уярмлених країнах, і будемо мати приблизний образ „ідилії", яку являє собою „одностайна" комуністична сім'я.

До 20-ліття СФУЖО

Не лише в часи матріярхату, що його пережили всі племена й народи, але протягом всієї історії українка відігравала велику, а часто й провідну ролю. Уже в леґенді про закладини Києва сказано, що на береги Дніпра прийшли Кий, Щек, Хорів та їхня сестра Либедь. Однією з перших жінок-володарок у Европі була наша св. Ольга, тисячоліття з часу смерти якої припадає на 1969 рік. Уславили себе відданістю мужам, стійкістю в боротьбі з ворогами України дружини козацьких полковників. Під час облоги Буші українка зірвала, разом із собою, фортецю, аби лише не потрапити до рук ворога. Іменами Ольги Басарабової та Олени Теліги названо багато товариств, організацій, відділів, шкіл. Леся Українка осяяла сонцем свого поетичного генія не лише Україну, а й інші країни Европи — це одна з найбільших европейських поеток.

Українка на Рідній Землі і українка в країнах вільного світу стоїть на послугах і на сторожі своєї родини, нашої рідної мови, культури, віри, народу. Про особливу здібність українського жіноцтва організуватись і зорганізовано працювати свідчать багато жіночих товариств, а між ними й головна репрезентаційна установа українського жіноцтва — Світова Федерація Українських Жіночих Організацій, СФУЖО, що цього року відзначає 20-ліття своєї діяльности. СФУЖО постала в 1948 р. з 8 центральних жіночих організацій, у 1959 р. до її складу входили вже 15 організацій, а впродовж останніх років приступили нові. У висліді різноманітної і дуже активної праці жіночих організацій — СФУЖО стала членом Світового Руху Матерів, а в 1966 р. — членом Міжнародної Секції Генеральної Федерації Жіночих Клюбів. Завдяки такому членству українське жіноцтво виступає на світовому форумі в обороні прав української людини в Україні, домагаючись для свого народу свободи і державности.

Вітаючи СФУЖО з її 20-річчям, віддаймо пошану творчому й організаційному генієві української жінки, що є остоєю української родини, української громади й українського народу.

I. Світ

ЯКЩО ВІЙНА З КИТАЄМ...

Протягом останніх днів алярмуючі вістки надходять з кордонів СССР і Китаю, властиво з Манджурії.

В останній статті ми зазначали, що Манджурія фактично не була китайською країною, а належить манджурам, які за останні сто років сильно скитайщились і тепер як окрема нація не існують. Колись вони мали свою мову, письмо, і навіть один з перших імператорів Китаю був манджуром. В 1924 році нам д о в о д илося бачити оригінальну книжку його поезій в мукденській бібліотеці. Тоді директор цієї бібліотеки, японець, говорив про можливість в і д р одження манджурів згідно з леґендарним заповітом Танака.

Але сьогодні — конкретні справи.

Відомості з Пейпінґу говорять про мобілізацію п'яти мільйонів для „оборони китайської землі від московської агресії". Наскільки це відповідає дійсності — трудно говорити, але все можливе в країні, де править „всемудрий" Мао, автор малої червоної книжечки, що стала для китайців ніби біблією.

Погляньмо на мапу тих територій, що стали предметом уваги цілого світу. Манджурія з її понад 40 мільйонами населення має досить густу сітку залізниць та ґрунтових шляхів, розбудованих ще японцями. Всі залізниці пляновані так, щоб забезпечити воєнні операції проти СССР, зокрема Зеленого Клину з майже мільйоновою українською людністю.

Манджурія має добре розбудовану тяжку промисловість, зосереджену біля Мукдену - Шенянгу, в Ляонінській провінції. Від 1644 до 1912 року це була офіційна столиця манджурської династії, хоч імператори після підбиття властивого Китаю жили в Пейпінґу. Місто має оборонні мури завдовжки 6 кілометрів, багато палаців, мавзолеїв та інших пам'яток старовини.

Навкруги Мукдену розкидані значні промислові підприємства, величезні фушунські копальні вугілля, заводи синтетичної нафти, сталеві та залізні гути в Аншані і воєнні заводи в самому Мукдені. Крім того це місто є важливим залізничним вузлом, в якому сходяться шляхи з властивого Китаю, Кореї, порту Дайрен (московський Дальний), Порт Артуру. В 1920-их роках у цій країні правив маршал Чжан Цзо-лін, діяльність якого почалася під час московсько-японської війни 1905 р., коли він, співпрацюючи з японцями, організував партизанку проти Росії.

Сьогодні в Манджурії знаходиться, згідно з різними джерелами, до 30 досить добре озброєних дивізій на чолі з кількома видатними генералами. Але невідомо, хто є головнокомандувачем.

До Манджурії стягнено також кілька ескадриль літаків, здебільша старих моделів „міґів", що їх китайці тепер продукують самі. Отже, совєтська авіяція може легко запанувати у повітрі над всією країною.

Питання в тому, чи ця совєтська перевага може заломити наступальний дух китайських військ. У В'єтнамі абсолютна перевага американської авіяції не могла заломити спротиву червоних і спаралізувати п о стачання зброї та інших військових матеріялів.

Щоправда, з цього погляду положення в Манджурії буде значно гірше, бо західня її частина, т. зв. Барга з центром у Хайларі, в основному рівнина, яка відмежовується від властивої Манджурії Хінганськими горами, через які проходить головна північна залізнична лінія, колишня Китайсько-Східня залізниця, яку москалі збудували в 1896-1902 роках. Вразливі точки цієї залізниці — тунель довжиною понад милю та „петля", що її робить залізниця, збігаючи в долину до стації Вухеду

У 1929 р., під час совєтсько - манджурського конфлікту, москалі насамперед встановили свою контролю у тій місцевості

До кордонів СССР ідуть з Манджурії кілька залізниць, які своїм центром мають Мукден - Сіпінґай та Харбін. Від Сіпінгая залізниця йде до Таонаня і далі на півночі до Таоаня, де є сполучення з Ціцікаром, столицею провінції Хей-лун-цзян, що в західній частині і на півночі має гірський характер.

Від Таоаня нова залізниця проходить аж до кордонів совєтської Монголії. Там над річкою Халкою в 1939 р. мали місце бойові операції японської та совєтської армій, в яких брали участь танки та авіяція. Большевики мали перевагу з огляду на короткі шляхи постачання з Забайкальщини. В тому районі у XIII ст. була столиця монголів Каракарам.

На Далекому Сході є тепер 15-18 совєтських піхотних дивізій і 4 танкових дивізії.

Можливо, що с о в єтські стратеги плянують перекинути їх з півдня Хінганських гір до Мукдену. Це була б та сама операція, яку переведено під час походу „совєтського мальбрука" проти японців у 1945 році, але тоді фактично боїв не було, бо японська Квантунська армія, згідно з вимогами Америки, склала свою зброю.

Для китайської армії найліпші терени о борони Хінганські гори, вкриті лісами гори на межі з Приморщиною Зеленим Клином та місцевості на півночі вздовж берегів р. Амура.

Північна частина Манджурії мало заселена, гориста та порізана річками, але японці розбудували там сітку залізниць, що мають першорядне значення для воєнних операцій проти СССР.

Совєтська сторона має фактично одну двоторову залізницю, т. зв. Амурську, обслуговувану з д е більша дизельними льокомотивами, бо для звичайних льокомотив води тут бракує: у західній частині Амурщини повсюди вічна мерзлота. Це — одна з причин припинення будови т. зв. БАМ'у, магістралі, заплянованої в сталінських часах, коли було тут багато засланців.

На випадок совєтсько - китайської війни головні воєнні операції відбуватимуться, очевидно, на кордонах совєтського Туркестану та китайського Сінкянґу, де знаходяться китайські атомові заклади, хоч усі матеріяли для тих закладів надходять з властивого Китаю, промислового комплексу біля кордонів Внутрішньої Монголії.

Сінкянґ завжди був болючим питанням у китайській політиці, Московська аґресія скеровувалась туди ще в середині минулого століття, в 1920-их роках і після закінчення другої світової війни.

Марія Пискір

ДОЗВОЛЬТЕ ПОМИЛИТИСЬ

У своїх „Думках...", надрукованих у „Свободі", пані В. Дорожинська порушила важливі проблеми нашої еміґрації. Найбільше заінтриґував мене її погляд на українця - викладача російської мови. На думку п. Дорожинської, якщо хтось уже такий нездара, що не може стати лікарем чи інженером, то, хай уже здобуває собі докторат з мов, але тільки не з мови ворожої нам російської. Як, мовляв, такий батько виховає свою дитину на українця!

Дивні висновки. Так, ніби діти кожного батька автоматично засвоюють собі його знання, переймають його професію. Чомусь у нас вважають за каригідну відповідь: вивчаю цю мову, бо мені легко її вивчати. Зате відповідь студента, що вивчає медицину, бо лікарі, мовляв, найкраще заробляють, вважається у нас за цілком порядну, етичну.

Мені здається, що становище пані Дорожинської неправильне, а на довшу мету може й шкідливе для нас.

Поперше: вивчення російської мови і східньоевропейської історії та літератури, де російська займає ключове місце, ввели у школах ЗСА як обов'язкові дисципліни і будуть їх вивчати — з нами чи без нас. Причиною цього не наші вчителі, а статус, який має у світі СССР, а в понятті американців — Росія.

Подруге: якщо б українська мова — чи проблема — стояла в цій країні нарівні з російською, то, безперечно, викладання російської мови замість своєї було б запроданством. Ми знаємо, що так не є. На мою думку, українець, викладач дисциплін, зв'язаних із Східньою Европою, виконує чи не найважче завдання нашої еміґрації — інформувати і формувати у молодих людей об'єктивну думку про місце України в світі. Завтра ця молодь буде при кермі життя країни. Лікар не викладає кожному своєму пацієнтові історії України, а вчитель заторкує ці питання щодня.

Мені траплялося говорити зі студентами, які мали вчителів російської мови українця і неукраїнця. Перші прекрасно орієнтувались в різницях між двома не тільки мовами, але й народами, їхніми культурами, історією, другі — нічого про це не знали.

Чомусь поляки, жиди, литовці не цькують своїх викладачів російської мови, а ми в своїй „непорочності" замикаємо очі на життя, не хочемо використати чи не найголовнішого поля нашого діяння. Ми наївно тішимось одним викладом молоденького учня гайскулу (хоч і це добре!) про Україну і сподіваємося, що таких кілька чи кількадесят викладів змінять некорисну про нашу батьківщину опінію, формовану не десятиріччями, а сторіччям! Чи може попрацюють в нашу користь польські, жидівські, російські чи американські викладачі? Ми нарікаємо на американських журналістів за неправильні інформації про Україну, віримо, що кількома листами (хоч і вони потрібні!) змінимо їхню думку, а забуваємо, що хтось і щось формували їх погляди куди повніше і солідніше, як наші листи.

Потрете: навіть нам самим немає потреби відгороджуватися залізною завісою від усього російського. Щоб успішно боротися — треба пізнати ворога, пізнати не тільки його жорстокість, але і його силу, навіть велич. Кожна наша дитина, здобуваючи високу освіту з будь-якої ділянки, стрінеться із вкладом у світову скарбницю російської культури, науки. Вклад цей незаперечний, дармащо немала пайка в ньому належить неросійським народам. Така вже доля поневолених — бути погноєм панівної нації. Не треба боятися пізнати ворога, але треба, щоб наша молодь пізнала своє минуле, культуру, щоб зрозуміла важкі умовини, в яких визрівав наш народ. Коли дитина знатиме все це, вона не буде соромитися свого походження, вона може тільки подивляти наші здобутки.

І тут можна було б перейти до третього питання пані Дорожинської — молоді. Я лише скажу: даймо їй основне знання про країну її батьків. Воно потрібне не тільки викладачеві східньоевропейських дисциплін, але й кожній нашій молодій людині, на всіх постах. Не стараймося виростити з них революціонерів, бо революціонер це така квітка, що не пересаджується, він росте лише в своєму ґрунті. Поставмо перед нашою молоддю завдання можливі до виконання. А насамперед конкретно з'ясуймо завдання нашої еміґрації.

Порівняння „очалдонення" з американізацією, думаю, не витримує критики. Вкажу лише на маленьку, але драстичну різницю. Ми добровільно залишили рідний край і подались у світ з надією на краще життя. Їх, там на Сибіру, силою вирвав ворог з рідного коріння і закинув у ще важчі обставини, ніж ті, у яких вони були вдома.

Не думаймо, що наша особиста свобода, вигідне, а в декого й розкішне життя дістались нам так легко. За все те, що здобули собі ко-

(Закінчення на стор. 3-ій.)

Леся Лисак

П'ЯТЬ ДОРІГ

Сорок років тому, якраз по Спасі, Марія виїхала з рідного села. Сорок років пізніше, якраз по Спасі, Марія повернулася до рідного села...

Зі Львова, куди вона приїхала з групою туристів, не дозволили їй поїхати в село. Але чи жінка, що сорок років ждала на цей день повороту, згодиться з такою забороною? Певно, що ні. І ось Марія тихцем найняла у Львові авто, кажучи водієві: „Ви тільки мене до мого села на цвинтар завезете. Я хочу на гробі своїх батьків помолитися"... Тож, коли водій побачив біля цвинтаря всю її живу родину, трохи злякався: „Щоб нам клопоту з того не було"... А Марія запевнила: „Не бійтеся, мої вас не зрадять. У нас в родині донощиків немає. А чужі й так про вас не знатимуть"...

Але ця зустріч біля цвинтаря вже пізніше була. Коли б так по порядку, як вона зі Львова до свого села їхала, розповідати, ось що треба було б сказати: за яких тридцять кілометрів перед селом... дороги не стало...

Не дивуйтеся, добрі люди, як це так „не стало", бо Марія за всіх нас ще й досі дивується. Вона, як багато-хто з нас, звикла до гладких автострад, вона вже призабула, як їхати порозбиваними, ще цісарськими гостинцями. Коли вона із села сорок років тому виїздила, увесь час їхала фірою тією дорогою. А сьогодні, за тридцять кілометрів перед селом — забракло цісарського гостинця.

Тобто — слід по ньому залишився, але тільки слід. Такий той гостинець розбитий, знищений та вибоїстий, що ніяк не проїдеш. То ж „мудрі" нові господарі, що вже нас у Галичині двічі „визволити" -примудрилися. Таки такого прегарного хазяйнування, як совєтське — ніде на світі не знайдеш... Дорога знищена? Чепуха! Ми собі почерез поля нову протопчемо! І протоптали по полях — живих полях — совєтські хазяїни не одну, а п'ять вибоїстих доріг!

Не дивуйтеся — як доведеться вам у ту частину України, що колись звалася Галичина, поїхати, і як вдасться вам крадькома зі Львова вирватися — тоді оті п'ять страшних доріг самі побачите... А Марія ще й досі дивується як це так, що й а в т о м а ш и н у і їх двох з водієм у авті від тієї їзди на шматки не розтрясло...

Однією з п'яти доріг таки доїхала Марія до села. Знаю я те її село, не раз була в ньому. Ось перед селом, на горбку, білий к а м' я н ий хрест стоїть. Його ще Маріїні предки на пам'ятку знесення панщини поставили. Стояв він на горбку, коли Марія на світ прийшла, стояв, коли із села до Америки виїздила і — радійте! — ще й досі стоїть! Білий кам'яний хрест, такий, як сорок років тому був — тільки може трішки менший став, бо в землю вгруз...

Сказала Марія до водія: „Прошу, зупиніться отут". І вийшла з авта, і перед хрестом до землі припала. Цілувала гаряче рідну землю, землю свого села, що його сорок років не бачила. Вітала свою землю розспіваним серцем, а в очах — сльози великої радости й великого смутку... Ей, не знала вона, не знала всі ті роки на чужині, що до рідного села доведеться в е р т атися та п'ятьма совєтськими дорогами почерез живі поля - ниви.

А з поблизької хати вийшла незнайома жінка, на Марію задивилася та вельми здивувалася: „А ви звідкіля цей хрест знаєте?"

Марія тихо в і д к азала: „Знаю і цей і багато інших. Вони всі мені дуже близькі та дорогі". І дивилася жінка - колгоспниця на жінку в дорогій заморській одежі, що на землі біля хреста клячала та молилася — за всіх, що у селі жили й живуть...

Не видержала я, коли про село почула. Мене, як і Марію, туга за ним скільки років мучить. Вона рідну землю побачила, а я ж тільки споминами живу. Та й закликала: „Скажіть, скажіть, як тепер село виглядає? Там же стільки садів було, стільки зілля перед хатами".

Хитнула сумовито головою Марія: „Нема садів, порубали. Нема зілля. Не садять. А село — чорне"...

Побачила у моїх очах, що вдарило мене оте слово „чорне". І спробувала злагіднити удар. „Ви б мусіли самі бачити. Ви ж зрозумійте: більшість стріх на хатах криті соломою ще перед війною. Ви знаєте, скільки це років? Тож та солома струхлявіла, зробилась якоюсь темною масою. І від тих стріх село ніби чорне".

Ще хотіла мене потішити: „Є пару хат нових, з цегли, бляхою критих. Це ті хати, що їх... — і завагалася — що їх поставили за гроші з американських посилок. Посилають же ж люди своїм рідним. Хто за океаном сестру - брата має, в того нова хата..."

Розказувала, довго розказувала Марія. З такою радістю їхала відвідати рідних, поглянути на своє село, свою хату, землю, а з такими дивно - перемішаними почуттями повернулася до американського міста.

„І щасливо, і болісно мені там було, — витерла сльозу. — Все рідне, все дороге, а немовби чужу печать на нього покладено".

Побачила у моїх очах, що я чекаю на вияснення цих слів. Додала: „Бачите, так їм там у душу вдираються совєти, що вони, мої рідні, вже навіть нашу мову... калічать. Розумієте? Всі ті роки, всі ті сторіччя галичани мали свою говірку, свій діялект. А ви тепер не повірили б, як вони московськими словами свою мову засмітили. Вже й не скажуть тобі, як колись „дістали посилку", а — „получили пакет". Получили... Дивувалися мої браття та сестри, як це я на чужині свою мову такою чистою зберегла. Вони ж на своїй землі живуть, а я в Америці..."

Довго розповідала Марія, і довго роздумувала я над її розповіддю. Та коли вона побачила, що огорнув мене смуток, поклала руку на моє плече: „Не турбуйтеся, цих п'ять совєтських доріг до рідного села — це не вічне. Ви і я і ми всі знаємо, що в Україну має бути тільки одна дорога. Одна дорога, яку ті, що там, і ті, що тут, мусимо разом будувати. І ми її, ту одну рідну дорогу, таки збудуємо!"

Д-р С. Самбірський

ВРАЖЕННЯ З ЕВРОПИ

(2)

Перші враження

До Берліну приїхав я з певним упередженням, бо це — колишня столиця гітлерівської Німеччини, що була причиною багатьох нещасть і для України. Правда, це упередження рівноважив дещо факт, що у першій світовій війні Німеччина була одною з центральних держав, яка підписала Берестейський мир з Україною. Так само пригадував я, що в Берліні існував Український Науковий Інститут, що видавав цінні публікації, що Берлін був осідком українського гетьманського руху і там жив гетьман Павло Скоропадський з родиною.

Під час вечері моя господиня розповідала:

— Я, разом із своїм покійним чоловіком, ставилась з недовір'ям до гітлеризму і не вірила в його перемогу. Ба, що більше, я побоювалась, що Гітлер буде воювати до останнього вояка. На жаль, так і сталося. Але я вірю у світлу майбутність Німеччини. Всі ми в Берліні маємо міцні нерви, і ніхто не впадає в гістерію з причини совєтських провокацій. Я працюю багато й допомагаю там, де треба. Маю зв'язки з американськими квейкерами і з їх помічю побувала вже у вас в Америці. Не все мені там подобається так само, як не все подобається вам тут у нас. Я живу з пенсії і піднаймаю кімнати для американських студентів та професорів. З цими гістьми маю вже певний досвід. Як бачите, маю 5-кімнатне просторе і гарне мешкання. Тут у мене часто відбуваються різні сходини і ми обмірковуємо різні справи. Свого часу ми вислали заяву до канцлера Аденауера. Критикували його за те, що погодився організувати нову німецьку армію, бо — на нашу думку — це спричинило двоподіл Німеччини. Західня Німеччина стала неначе американським сателітом і м'ячиком у розгрі з Совєтським Союзом. Це не відповідало німецькій державній рацій. Це був американський підшепт, за яким пішов Аденауер. Якби він цього не зробив і проголосив невтральність, Москва погодилася б на об'єднання Німеччини. Подібно, як погодилася в справі Австрії. А так постали дві Німеччині, і Москва створила східньонімецьку державу.

— Алеж Аденауер відповідав уже прилюдно на ці закиди, — сказав я. — Він арґументував, що на те, на що погодився Кремль у випадку Австрії, не мусіло статися у випадку Німеччини. Він висловив переконання, що Сталін хотів зневтралізувати Німеччину для того, щоб її легше було скомунізувати. Бльокада Берліну — говорив Аденауер — це підтвердила. Під час бльокади поспішила з помічю Америка. Але, якщо б Західня Німеччина проголосила невтральність, тоді цієї помочі не було б.

Ви, шановна пані, — додав я, — маєте слушність, що німці, як і всі інші народи, повинні керуватися своєю державною рацією. Але, на мою скромну думку, це глибока проблема, і мені здається, що історичний хід подій підтверджує рацію Аденауерові. Зрештою — признаюся щиро — для мене особисто теж побажане, щоб Західня Німеччина стояла у протикомуністичнім фронті...

— Дякую за щирість! — сказала моя господиня. — А тепер підіть оглянути місто. Чи ви знаєте, що ми маємо тепер три мільйони населення і ніодного безробітного? Ба, що більше, нам бракує робітників.

І я пішов оглядати вечірній Берлін.

Треба відразу ствердити, що ніде не видно руїн. Усюди гарні будинки, багато дерев і садів. В садах берлінці плекають городовину, щоб надолужити втрачені довкруги простори. На головних вулицях яскраво освітлені крамниці, повні товарів, але ціни майже такі самі, як у Чикаґо. Тільки текстильні вироби трохи дешевші і вищої якости. Берлінські текстилі йдуть на експорт. Дешевші фризієри та взагалі всі ремісничі роботи, бо праця тут дешевша, ніж в Америці. Багато лікарів. Майже на кожному третьому домі лікарська табличка. Автобуси вигідні, деякі поверхові, як у Лондоні.

Другого дня поїхав я до чудового готелю „Берлін". По доброму обіді за два доляри вирішив пройтися, щоб оглянути цю дільницю. По дорозі зустрів одного старшого берлінця. Тому, що він мав трохи „в чубку", почав висловлювати своє обурення, чому американці дозволили побудувати у Берліні „мур ганьби". Що я мав відповісти? Сказав, що кожний народ дбає лише про себе. Зрештою, і Аденауер колись заявив у парляменті, що Америка веде американську політику, а не французьку або німецьку. -Особисто я, — додав, — думаю, що Вашинґтон зробив помилку, дозволивши побудувати цей мур, бо тим самим вільний світ утратив вікно, через яке міг обсервувати події у комуністичній системі.

Ця арґументація переконала мого співбесідника, і він перейшов на іншу тему.

На другий день, їдучи до Лінґвістичного Інституту, бачив я параду американської танкової частини з нагоди Дня Незалежности. Колона проїжджала алеєю генерала Клея. Це от так собі, для підтримки духа населення. Але берлінці й без цього тримаються знаменито. Вони ведуть себе так, ніби війни не програли. Молодь ходить парами, взявшися за руки, весела й усміхнена. Тільки на обличчях старших видно сліди глибоких переживань.

Оглядаю новозбудований Вільний Університет. Це прекрасний комплекс будинків, споруджених частинно фундацією Форда. Бібліотека має 350 тисяч томів. Є між ними й англомовна Енциклопедія Українознавства. Мовної лябораторії нема, лише платівки. Її мають заінсталювати, бо фінансові засоби вже роздобуто.

В суботу з провідницею, що має „фольксваґен", вибрався я до середмістя. Берлінська Абе — це славний Курфюрстендам. Це прекрасна широка вулиця з кавярнями, ресторанами і модерними крамницями.

— Подивіться, — звертає мою увагу провідниця, — більшість домів зовсім нові. Попередні знищені бомбами. Ось перед нами Кайзерґедехніскірхе. Вона на кожного справляє глибоке враження, бо це — пригадка нещасливої війни. Як бачите, заціліла від бомб лише середина. Її обцементована і так залишено, як пересторогу грядучим поколінням. Побіч побудовано церкву у формі ротонди. Довго дебатовано, як розв'язати цю справу. Мистці думають, що це — найліпша розв'язка. Чуєте, як дзвонять дзвони в цій церкві? А ось там бачите крамницю американського Вулворта. В Берліні вже видно вклади чужого капіталу. Заанґажувалися і жидівські купці, ювеліри та промисловці. Число їх тут постійно зростає.

(Далі буде)

Молодь Сиракюз — в поклоні Шевченкові

Неділя, 9 березня, пройшла в цій українській громаді під кличем „Молодь — Шевченкові".

Школа Українознавства ім. Лесі Українки подбала про програму відзначити цю історичну дату.

Цей день почався радіопередачею, в якій пролунали на хвилях етеру безсмертні слова „Заповіту". 45 мінутову програму виповнили промова, уч. Оксани Сеник, монтаж віршів Поета у виконанні учениць Марусі Качмар, Оксани Сеник, Степанії Годжак, Олі Мазурик і Дмитра Назаренка та деклямації Мири Бубич. Все переплітане музикою з пластинок до слів поета. Виконання цієї радієвої програми було вдале. Наші діти, у віці від 9-18 років, говорили доброю українською мовою Чулось зворушливі голоси признання старших слухачів цієї радіопередачі на адресу Школи Українозавства, та батьків дітей: Це ж наші діти промовляли до сердець, своїх і чужих, про те, що наш Кобзар своїм словом розбивав стіни московської тюрми народів та закликав:

„Вставайте, кайдани порвіте,
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте!"

Під вечір цього ж дня в залі парафіяльної школи Католицької Парафії ці самі наші діти під проводом своїх учителів віддали належну шану Батькові усіх наших батьків — невмірущому Тарасові.

З 80 молодечих грудей і щирих сердець знову понеслись слова „Заповіту". Учениця 11-ої кляси Надя Гусак прочитала доповідь. Немов барвисті квіти виступали учні в строях усіх земель України, почавши від малят 1-ої кляси і скінчивши учнями найвищих кляс.

Виступали збірно поодинокі кляси найменших учнів, а в окремих точках Степан Лозинський в деклямації, учні Марко Середович, Андрій Войтович, Ліда Косяк, Надя Бриндзя, Галя Миколаєвич, Марта Шаран, Йосиф Вертишин, Андрій Середницький, Христя Галібей, Маруся Зарічна, Ігор Федорович та Ірка Возняк у монтажі „Шевченкова присяга" Романа Завадовича, а учні Борис Гудзяк, Христя Клюфас, Славця Башуцька, Степан Вавелко, Юрко Войтович та Маркіян Федорович у сценці „Тарас пастушок". Учні 9 і 10 кляси виконали мелодеклямацію „Думи мої". Глибоке враження залишив монтаж із творів Поета про красу України, про славу і могутність України в минулому, про вказівки поета для тих українців, що покидали Батьківщину і виїздили на чужину, та про віру Поета в кращу долю нашого народу:

„Встане Україна
І розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить,
І помоляться на волі
Невольничі діти."

Цей монтаж виконали учні: Маруся Качмар, Ліда Жовніренко, Ірина Черніга, Івась Михайлів, Йосиф Перла, Андрій Мельник, Дмитро Назаренко, Леся Грицик, Маруся Рись, Славця Тимків, Оля Мазурик, Маруся Тарнавська і Стефця Годжак.

Заслужені оплески збирали всі виконавці програми, а між ними зокрема Мира Рубич за знаменито передану деклямацію сучасної поетеси з України — Світлани Жолоб „Тарасові", а ще зокрема маленька 6-ти річна Ніна Назаренко за незвичайний хист в переданні коротенького вірша „Село". Програму закінчили діти співом українського національного гимну при співучасті цілої авдиторії, що її виповнили батьки дітей і громадянство.

***

Цей день відзначила теж Українська Православна Громада своєю окремою програмою, а зокрема панахидою в церкві св. Луки, в якій, крім парафіян, взяли участь представники зорганізованої молоді зі своїми прапорами та в одностроях ОДУМ і Пласт та деякі громадяни католицької громади. Найбільше зворушливими учасниками панахиди були три маленькі хлопчики — сини католицької родини, Оксани і Богдана Федоровичів, які зі свічечками в руках зайняли рядочком місце перед тетраподом, що за ним стояв хрест із вінком у пошану Поета. Здавалось би — це малесенька подія у рямцях святкувань цього пам'ятного дня, але яка вона вимовна та яка прикладна для виховання наших малят! Можна бути певним, що ці діточки запам'ятають собі день народин Поета на все життя.

З нагоди цих святкувань насувається думка, що вже наспіла пора, щоб хоч тут в країні усіх свобід, а зокрема тепер у часі ширення екуменічних ідей у християнських церквах, можна було молитись за спокій душі Батька української нації у всіх українських церквах, а ще краще на спільній панахиді усіх наших віровизнань, бо ж Шевченко — Геній, Пророк і Національний Батько всієї української нації.

Сподіваємося, що наша громада спільно віддасть шану Батькові Нації на загальному концерті в неділю 23-го березня. Концерт цей звеличають своїми гостинними виступами мистці пісні і слова — пп. Володимир Луців та Євген Курило.

д-р Михайло Логаза

Величавий баль дебютанток СУМА відбувся в Ню Йорку

В Ню Йорку — в готелі Статлер Гілтон у великій балевій залі відбувся 22-го лютого ц. р. з презентацією 43-ох дебютанток величавий Баль СУМА, що його кожного року організує Головна Управа.

Цьогорічний баль був найбільш успішним, про що свідчить не тільки високе число дебютанток, членів СУМА, але також присутність понад 600 старших громадян і велике число молоді.

До танців грала відома і люблена молоддю оркестра „АМОР" в повному складі 12 осіб; співав завжди люблений соліст І. Раковський.

Баль підготовляв і ним керував покликаний Головною Управою СУМА Забавовий Комітет, який очолював енергійний голова Осередку СУМА в Ню Йорку К. Василик. Крім нього до Комітету входили 15 осіб.

Аранжерами Балю дебютанток були: п-і О. Футала з Йонкерсу і Ярослав Петрик з Пассейку. Їхні помічники: Евгенія Мочурат й Ірина Клим.

Баль почався вже о годині 9-ій і присутні бавились, але на залі немов когось ожидали, всі чекали на вихід дебютанток.

Точно о год. 10-ій голова Балю К. Василик вітаючи теплими словами присутніх гостей представив вже згаданих вгорі аранжерів і заповів вихід дебютанток. Заля завмерла, стало тихо і чути було тільки притишені звуки Бетговена. З бічної залі почали виходити: спочатку, це дебютантки а їхні Батьки, а потім партнери і дебютантки вставляючись в два ряди поперез цілу танцювальну площу. Яка чудова зміна у виводі дебютанток. Спочатку показано тих, які є відповідальні за виховання своєї дитини батька і матір, а опісля їхніх донь, гордість їхню. Та хіба тільки їхню? Вони ж бо являються всі членами Спілки Української Молоді і ця Спілка не менше гордиться за них, як їхні родичі. 43 пари молоденьких дівчат і хлопців стали немов до іспиту перед батьків, перед їхніх виховників, перед українську громаду.

На знимці: Рогач Дарка, Куфель Леся, Захарко Оля, Гузик Марійка, Сернівка Ірина, Барбадин Христя, Курилівка Анна, Бочневич Катя, Воловач Люба, Лавро Анна, Володицин Дарка, Макар Орися, Пятка Стефанія, Кравець Ірина, Боднььович Леся, Генсьор Люба, Кузів Іванка, Чеплай Оля, Пацак Анна, Бабяк Ніна, Кулиняк Марійка, Фесьо Марійка, Ваплавська Анна, Кукурудза Ярослава, Монастирська Ірина, Демянчук Соня, Рибіцька Юля, Польна Наталка, Бучак Леся, Бортник Марійка, Данів Леся, Борис Оля, Миськів Маруся, Гірняк Оля, Твердовська Ірина, Базиляк Ірина, Сидор-Чарторийська Єлисавета, Підгайна Галя, Шанайда Константина, Бережанська Люба, Спяк Марійка, Гацій Анна, Макух Галя.

Біля сусіднього стола, якась поважна пані втирає непрошену зльозу, що навинулась на очі з гордости за її внучку, що сьогодні дебютує. А біля мене стоїть батько і дрижачою рукою вітаючись зі мною каже: „Мені здається, що ще вчора я записував її до СУМА, а сьогодні оце", і показує перед себе, де стоїть його доня.

Думаю, що кожний батько і мама переживали подібне цього вечора.

Оркестра міняє Бетговена на Баха, і дебютантки в супроводі своїх партнерів підходять до аранжерів, які представляють їх зібраній громаді, вдекоровують стяжкою і обдаровують великим букетом квітів. А опісля перший танець призначений виключно для дебютанток і їхніх родичів, закінчив офіційну частину представлення.

На маргінесі сказаного насувається кілька думок, які на закінчення цього репортажу, хочеться висловити.

Гарний і шляхетний звичай є вивід дебютанток під час кожнорічного Балю СУМА. Він має не тільки розвагове значення, коли зважимо, що дебютантки, як також в більшості їхні партнери, — це сумівська молодь, що, почавши від наймолодшого віку, аж до віку дозрілої людини виховується і формує свій світогляд в Спілці Української Молоді. Значить, що ці забави мають також велике виховне значення, бо вони зближують нашу українську молодь до себе, вирощують в неї почуття окремішности, почуття любови до українських звичаїв, української музики, українських танків, пісні і т. д. Ці всі чинники є протизасобами денаціоналізації і асиміляції, якої ми так всі боїмося, але так мало робимо заходів, щоб її зупинити. А кожний з нас прекрасно знає і є свідомий того, що затримати молодь при нашій нації та зберегти її перед винародовленням, є нашим першочерговим завданням.

Всім нам треба належно зрозуміти і відчути ту загрозу та взятись активно до протидії, помагаючи нашим молодечим організаціям, в тому і СУМА, рятувати молодь. Бо як писав колись визначний український патріот Юрій Липа: „Бути в обличчі інших рас людиною своєї раси, бути тим, чим є, значить не зрадити нічого дарованого людині самим Богом".

Як відомо, молодь завжди шукає розваги і емоцій. Робім все, що в наших силах, щоб ця розвага була серед своїх і зі своїми. Це вже буде частинка нашого успіху на відтинку боротьби з денаціоналізацією.

В. Л-ць

Річні Загальні Збори Відділу УНС у Брендфорді, Онт., Канада

1-го лютого відбулися загальні Збори Відділу УНС ч. 466 у Брендфорді, Онтаріо. Зборами проводила президія в складі: С. Матвіїв — голова, Г. Нога — секретар. Збори відбулися у приміщенні української католицької церкви з поважною кількістю присутніх. По звітах членів Управи відділу, діловій дискусії та уділенню абсолюторії уступаючій Управі, одноголосно обрано нову в складі: О. Гут — голова, Г. Нога — секретар, М. Солук — касир. Контрольну Комісію очолив В. Драб.

У обговоренні пляну праці відділу в цьому ювілейному році звернено увагу на приєднання нових членів. Члени новообраної управи зголосилися відвідати усіх наших людей, щоб остаточно переконати їх вступити у члени УНС. В разі потреби будуть просити до помочі обласного організатора. Обговорено також влаштування 75-річчя УНС. Є надія, що відділ 466 з новою управою доложить усіх зусиль, щоб взяті на себе обов'язки виконати якнайкраще. У 75-ліття своєї праці для українського народу УНС — заслуговує на те, щоб кожний українець і українка стали його членами. Сподіваємося, що Відділ у Бренфорді буде рости й розвиватися. Щасти Боже!

НН.

Срібний ювілей священства о. прот. І. Крестюка

Дня 16-го лютого 1969 р. українська православна парафія св. Тройці в Чикаго пережила небуденне свято, врочисто відзначивши 25-літній ювілей душпастирської діяльности її настоятеля о. прот. І. Крестюка. Отець прот. І. Крестюк, будучи ще молодою людиною, взяв тягар священнослужіння і як добрий та прикладний душпастир вірно служив Богові й Батьківщині на Рідних Землях і на еміграції, на яку пішов із своїми вірними. Отця прот. І. Крестюка люблять і шанують не тільки його парафіяни, але вся українська громада міста Чикаго. Бачимо його не тільки в церкві. Як правдивий український православний священик-патріот він завжди й усюди бере участь у імпрезах, влаштовуваних нашою громадою в Чикаго. Отець прот. І. Крестюк і його родина є членами Українського Народного Союзу.

Від самого ранку церква св. Тройці виповнювалася парафіянами й гістьми. Була відправлена врочиста Служба Божа, в сослуженні чотирьох священиків із довколишніх парафій, а потім був відправлений торжественний Молебень в намірені ВПреп. о. прот. І. Крестюка. Хор, під умілою диригентурою о. Степана Позняка, співав дуже гарно. Після Служби Божої в парафіяльній залі відбувся смачний обід, приготований Сестрицтвом церкви св. Тройці. Отець прот. І. Крестюк розпочав спільну трапезу молитвою. Товстмайстром на імпрезі був проф. Юрій Сидорович, довголітній учитель українознавчих шкіл в Чикаго, а також культурно-освітній референт і учитель школи при парафії св. Тройці. Від парафії св. Тройці вітав Ювілята п. Арсень Вознюк, голова парафіяльного уряду, а голова Сестрицтва, Ангелина Срібна, відчитала привітальну телеграму від Преосвященнішого Владики Олександра, Єпископа Чикагівського й усіх західніх стейтів Америки, який на той час був перешкоджений і не міг особисто взяти участи в імпрезі; прочитала і листа від Блаженнішого Митрополита Полікарпа з дня 20-го травня 1952-го року, в якім Митрополит каже, що о. прот. І. Крестюк — це справжній, добрий священик. Прочитано багато привітів від священиків, які не могли бути особисто. Отця прот. І. Крестюка вітали о. протопресв. Ф. Білецький, декан Чикагівської округи, а також настоятель катедри св. Володимира в Чикаго, голова парафіяльного уряду й голова Сестрицтва від катедри, представники українських установ міста і всіх українських організацій. Під час обіду учні українознавної школи при церкві св. Тройці, брати Репи, гарно грали на акордеоні, а танцювальна група Осередку СУМА ім. Павлушкова, під проводом п. Косовського, помистецьки виконала українські народні танці. При кінці о. прот. І. Крестюк подякував присутнім за вшанування його Срібного Ювілею священнослужіння і сказав про особливі обов'язки українського священика. Молитвою та многоліттям, яке відспівав хор церкви св. Тройці й усі присутні, закінчено святочний обід.

Ми всі, парафіяни церкви св. Тройці і вся громада Чикаго бажаємо Впреп. о. І. Крестюкові доброго здоров'я та витривалости на шляху служіння Богові і нашій поневоленій Батьківщині, бажаємо Ювілятові многих літ та ще повернути на вільну Україну, щоб там, на Рідній Землі, міг прославляти Бога і служити своєму рідному народові!

Ангелина Срібна

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Вш. Інж. В. С., Балтимор: Ваш та інші дуже спізнені дописи про привітання й зустрічі Верховного Архиєпископа зберігаємо в архіві з думкою включити до книжкової публікації про цю пам'ятну, справді історичну подію.

Вш. Ф. Л-кч, Філядельфія: Дякуємо, надрукуємо.

Вш. М. Д. Мурієтави: Виясню́ємо окремим листом.

Вш. Марія К., Брістоль: Віршуєте: „Все навколо зеленіє, річка ллється і шумить, тихо-тихо вітер віє і з травою гомонить". Думаємо, що цього вистачить.

Вш. П. Г., Чикаго: Списки дрібних пожертв „замість квітів на могилу" друкуємо порядком платних оголошень.

Вш. М. Ю. Б., Сиракюзи: Хронікарські нотатки, що мають рекламовий характер, друкуємо перед імпрезами тільки тоді, як у „Свободі" були платні оголошення про ці імпрези. Вістки про імпрези, що відбулися, друкуємо незалежно від оголошень.

Вш. Інж. Д. Петрівський, Міннеаполіс: „Історичні факти ..." надрукуємо в одному з чергових чисел „Свободи".

Комітет Відзначення 900-річчя Кам'янця Подільського: Обмежений розмір газети і постійне перевантаження матеріялами не дають нам можливости публікувати чемностевих листів.

Вш. Є. Чайковський, Філядельфія: Дякуємо за додаткові інформації.

Вш. Автора спогадів про сл. п. сот. М. Фриза - Верниго́ру: Досі ми одержали чотири такі спогади. Надрукуємо один.

Вш. Ст. Балишак, Обурн: Заступник гол. предс. п. Вол. Сохан передав нам Вашу статтю: „Наші світла і тіні". Це спогад з минулого, який може надаватися до календаря, якщо його основно проредагувати та виправити. У щоденній газеті його важко друкувати з уваги на розмір.

ДОЗВОЛЬТЕ ПОМИЛИТИСЬ

(Закінчення зі стор. 2-ій)

лись інші народи і чим ми користуємось, ми заплатили і платимо високу, навіть страшну ціну власних дітей. Іронія долі в тому, що не платимо ми її добровільно, а вже подвійна іронія — що й не беруть її від нас силою.

Не нарікаймо, що діти не живуть нашими минулими. Людину формують доба і обставини. Забагато говоримо про „максимуми", але важко досягти й „мінімум". Може повинні ми собі сказати, як сказав, здається, Черчілл до свого міністра, що завжди спізнявся, нарікаючи на годинник: „Або ви зміните годинник, або я зміню міністра". Може й нам вдалося б переглянути деякі крилаті фрази, стати на твердий ґрунт, вдуматися в конкретні обставини, в наші можливості? Може тоді було б менше розчарувань, а більше досягнень?

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2

● З Літературно-[illegible]кого Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 21 березня відбудеться там вечір, який започаткує серію вечорів, присвячених 20-річчю приїзду до З'єднаних Стейтів першої великої хвилі нових імігрантів, жертв другої світової війни. На тому першому вечорі Іван Керницький відчитає свою п'єсу на одну дію — „Земляки Бібрецького повіту". Початок о год. 8 веч.

Вотерліт, Н. Й.
СІЧНЕВІ РОКОВИНИ

Заходом Відділу УККА відбулося в залі Українського Клюбу традиційне Січневе Свято Державности й Соборности. Голова Відділу, п. І. Романишин, відкрив святочні сходини коротким вступним словом в українській мові. Церковний мішаний хор при українській католицькій церкві св. о. Миколая, під проводом п. Я. Кушніра, проспівав дві бадьорі пісні: „Геть, вороги, з України!" А. Гнатишина, і „Не здавить ворог нас" Ярославенка. Ці пісні були нагороджені рясними оплесками. Змістовну доповідь в англійській мові про історичне значення Актів 22-го Січня 1918 і 1919 рр. виголосив мгр Володимир Літинський. На залі була майже сама давня еміграція з дітьми, що вже слабо розуміє по українськи. Потім сцена заповнилася молоддю з української катол. школи парохії св. о. Миколая. Учениця Наталя Кушнір відіграла на фортепіяні, з відчуттям маршового ритму, стрілецьку пісню „Їхав стрілець" в обрібці Р. Савицького. Учениця Марійка Кошнар продеклямувала зі зрозумінням вірш Лесі Храпливої „22-ге Січня". Шкільний хор під проводом п. Я. Кушніра відспівав в'язанку пісень М. Гайворонського „Стрілецьким шляхом". Виконання було надсподівано гарне, діти чітко вимовляли слова пісень, і своїми милими голосами пригадали нам стрілецьку славу. Хор у Вотерліті вибивається на перше місце в нашій околиці, завдяки наполегливій праці невтомного диригента, маестра Яр. Кушніра. Мішаний церковний хор проспівав гарно „Гей степами" І. Недільського. Свято закінчено українським національним гимном. Воно залишило милі враження, головно завдяки мілим виступам нашої молоді. Шкода, що українці з сусідніх місцевостей, в яких не відбулися цього року Січневі Святкування, не прийшли на це Свято.

І. Дурбак

Передплатники бібліотеки ОПДЛ „Нашим Дітям" одержали за 1968 рік 4 нові видання

Торонто. — Передплатники щорічних випусків ОПДЛ у серії бібліотеки „Нашим Дітям" одержали за 6 долярів чотири нові книжкові ілюстровані видання: поему „Малий індіянин" Л. Полтави, казку „Про двох цапків" Р. Завадовича з ілюстраціями М. Судомори, оповідання з життя УПА „Михайлик" лисьменниці-упівки Марії Дмитренко та люксусово видану оперету Василя Безкоровайного „Червона Шапочка" з текстом і нотами, ілюстровану Е. Козаком і Мироном Левицьким. Приймається дальша передплата на нові видання в сумі 6 дол. на 1969 рік:

Nashym Ditiam OPDL, c/o St. Mary's Credit Union, 278 Bathurst St., Toronto 28, Ont., Canada.

Нюаркська Округа УНСоюзу відбула річні збори

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

придбала понад сорок нових членів. Як на потвердження цього приявні секретарі і організатори пп. А. Олесницька, С. Букшована, С. Оріхівська, В. Салабун, В. Сенижак і В. Роговський та обл. організатор С. Гавриш склали головному секретареві подання новопридбаних членів. В дальшому гол. секретар з'ясував загальні потреби та завдання УНСоюзу в цім дуже замітнім році, який з уваги на свій ювілейний характер та передконвенційний час, вимагає подвійної праці усіх союзових діячів та подвійних успіхів. Докладніше про пляни праці та можливості нюаркської Округи говорив обл. організатор і гол. радний Степан Гавриш. Він проаналізував слабості Округи та вказав на її силу й можливості зробити цей ювілейний рік роком великого успіху. Він заявив, що є готовий з усіх сил допомогти Окрузі в тому і все стоятиме їй до помочі і поради. Але ніщо не заступить ініціятиви та систематичної праці всіх секретарів та урядовців Відділів до чого їх Ст. Гавриш закликав. Він подякував за співпрацю всім, які з ним працювали, а особливе признання склав пані Анні Гнатюк, яка, не зважаючи на вік, рік за роком дає найкращий приклад усім, а зокрема молодшим союзовим діячам. Після оживленої дискусії над звітами та доповідями головних урядовців, в якій забрали голос В. Осадчук, І. Іваник, В. Роговський, мен. Б. Сенижак, Ю. Баранюк, В. Салабун та після зложення звіту з контролі І. Іваником, голова контрольної комісії А. Ружон запропонував уділити абсолюторію уступаючій управі, що приявні одноду́шно схвалили. Після цього переведено вибори нової окружної управи. Номінаційна комісія під проводом В. Гнатова запропонувала листу з Юліяном Баранюком на чолі. Коли п. Баранюк від головства відмовився, обрано на голову Стефанію Букшовану, секретарку 240-го Відділу, а на містоголову п. Василя Гнатова. На членів, які самі розділять між собою пости в управі, обрано: пп. Василя Салабуна, Володимира Роговського, Софію Оріхівську і Анну Зуйко, Івана Іваника, Михайла Отрока, Василя Осадчука, Мирона Лесьнова і Мирослава Демчука. З уряду до управи ввійшла Анна Дубас, головна радна УНС. Контрольну комісію очолив пастор Андрій Давидяк, а її членами обрано Люцину Олесницьку і Андрія Ружона. Після виборів обговорювано цьогорічну працю Округи й запропоновано управі влаштувати силами Округи пікнік, або іншу спільну імпрезу. На закінчення зборів новообрана голова п. Букшована подякувала за вибір та закликала членів управи й всі Відділи Округи до праці і співпраці. Вона подякувала членам рамішної управи і прохала їх про допомогу й змогу користати з їх довголітнього досвіду.

СПОРТ

Редагує В. Сохан

ТУРНІР КРУГЛІВ УНС 26 КВІТНЯ 1969

Четвертий Крайовий Турнір Круглів Українського Народного Союзу відбудеться в суботу, 26-го квітня ц. р. на круглових алеях Lincoln Lanes, Rd. 30 East, Latrobe, Pa. (Tel. 412-539-1991), з участю в ньому поодиноких змагунів, деблів та дружин. Всі учасники турніру мусять бути членами УНСоюзу. Змагання поодиноких гор та деблів почнеться вже в п'ятницю вечором, 25-го квітня, і закінчаться в суботу вечором. Першості дружин УНСоюзу будуть проведені в суботу між год. 12.30 і 3-ою по полудні. За перші і другі місця дружин чоловіків та жінок призначено грошові нагороди та чаші УНСоюзу. Дружини чоловіків одержать: за перше місце — $500, а за друге — $300. Дружини жінок можуть здобути за перше місце $ 200, а за друге $100.

Зголошення до участи приймають члени Спортового Комітету УНСоюзу, до яких теж можна звертатися за інформаціями на такі адреси:

Andy Krinock, 927 Main St., Latrobe, Pa. 15650. Phone (412) 539-7792.

John Evanchuk, Supreme Auditor, 9312 Shermer Rd., Morton Grove, Ill. 60053 — (312) 965-4247.

Helen B. Olek, Supreme Advisor, 2151 N. Lorel Ave., Chicago, Ill. 60639 — (312) 237-9662.

Andrew Jula, Supreme Advisor, 15 Sands Ave., Ambridge, Pa. 15003 — (412) 266-2686.

Ukrainian National Association, 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303 — (201) 435-8740.

На закінчення Четвертого Крайового Турніру Круглів УНСоюзу буде влаштований бенкет того ж дня, в суботу, 26-го квітня, о год. 7-ій вечором в залі Derry Ukrainian Society, Derry, Pa. Під час бенкету одержать переможці чаші та грошові нагороди.

— о —

ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР ДРУЖИН ЮНАКІВ ЗА ПЕРШІСТЬ СУАСТ-СХІД

Ланковий Відбиванки Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств, делегатури УСЦАК на Сході ЗСА, д-р Михайло Снігурович розіслав обіжник до всіх українських спортових товариств і організацій молоді з повідомленням про П'ятий Відбиванковий Турнір Юнаків за першість СУАСТ-Схід, який відбудеться 19-го квітня в Пассейку, Н. Дж. в місцевій залі Української Централі при 240 Гові евню. Участь у змаганнях можуть взяти дружини товариств та організацій, які є членами СУАСТ-Схід. Змагунами можуть бути тільки українці у віці до 18-го року життя.

Зголошення дружин до участи разом з оплатою $10 від кожної дружини приймає:

Mr. E. Hanowskyj
c/o Ukrainian American Youth Association
P.O. Box 211, Cooper Station
New York, N.Y. 10003
Tel. GR 7-3064 (Area code 212)

По додаткові інформації в справі турніру можна звертатися до ланкового Відбиванки СУАСТ-Схід на адресу:

Dr. M. Snihurowycz
1 Goodwin St.
New Hawen, Conn. 06512
Tel. 469-9707 (Area code 203)

— о —

УСК — ҐРЕЦЬКО-АМ. СК 1:1

Ню Йорк, 16-го березня. Футболісти УСК-у зустрілися з чвертьфінальних змаганнях з циклу гор за Чашу ЗСА з гарячими греками. Ця зустріч велася від початку до кінця, включно із догривкою 2 × 15 хвилин, у швидкому темпі з завзятими поєдинками за кожний м'яч. Це довело в другій півгрі до інциденту, у висліді якого суддя післав з грища по одному змагунові завзятих суперників. Після майже трихвилинної перерви дружина УСК-у заграла добре і не лише протиставилася твердо швидким і добре витренованим ґрекам, але теж блокувала нагальні та брутальні налети греків на ворота УСК-у, яких боронив жертвенно Герлі. Все таки на 17-ій хвилині здобули ґреки перші ворота, коли їхній нападник використав прогалину в обороні УСК-у і спрямував м'яча до воріт. УСК перейшов негайно до сильніших атак і вже на 37-ій хвилині вирівняв рахунок на 1:1, коли Зелень спрямував подачу з права до Пирдона, а цей головою післав м'яча в сітку ґреків.

Гра нападу УСК-у велася в більшості середнього грища, бо крилові УСК-у заграли слабше. А до ґреків треба конечно вести гру крилами, щоб так розтягати їхні оборонні сили. Лівокриловий Керр майже ніколи не держався своєї позиції, не чим псував найкращі нагоди УСК-у добитися до грецьких воріт. Також грою Керр розчарував, тому, що йому треба поставити вимогу, щоб не забігав до середини, але грав на своїй позиції крилового. Найкраще заграли в дружині УСК-у Ірфелт, Дж. Янг і Фіні. Зелень замало використовували, але це було наслідком браку співпраці між змагунами, спільні акції яких після так довгої перерви в грі не вдалися. Змагуни УСК-у на догравкових лініях надто довго бавилися м'ячем, замість викопувати довгі подачі до переду. Це вміло застосували ґреки, чим часто пробивалися до переду і загрожували нашим воротам. Можна сподіватися, що наступна зустріч з ґреками буде для УСК-у легшою. Суддя був більше прихильний ґрекам, особливо в другій півгрі та догривці. Склад УСК-у: Герлі, Фіні, Гонзалес, Мек Кулі, Дж. Янг, Ірфелт, Зелень, Шмотолоха, Досл, Пирдон, Керр (Мфум, Кубачек).

І. Д.

Засідання Управи УСК-у Ню Йорк відбуваються кожного понеділка точно о год. 7.30. Члени Управи повинні обов'язково брати участь у засіданнях, які починаються завжди точно.

— о —

„ТРИЗУБ" II — СТ. МАРІЯ 10:2

В неділю 16-го березня, розпочала футбольна дружина „Тризуба" II Філядельфія другу рунду розгрівок за першість Ліги імпозантною двоцифровою перемогою. Здобутими воротами поділилися: С. Ґалай, В. Яхвяк та С. Тимків по 3, а В. Романець вдовольнився одними воротами. До такого високого вислiду причинилися рівнож: М. Юрчак, Б. Сірий, М. Сявко, П. Годованець, І. Німчук, Л. Коломиєць та І. Різаків. Менаджер М. Юрчак провадить цю дружину „Тризуба" II зближено, і тому вона займає місце на верушку табелі гор.

В наступну неділю, 23-го березня, о год. 2.30 на грищі при Олні і 10-ій вулицях розіграють футболісти „Тризуба" II дуже важні змагання зі суперником на звання першуна, дружиною Аллентавн. Дружина „Тризуба" II заслуговує безсумнівно на більше глядачів та кращу підтримку її виступів у важких мистецьких грах.

М. С.

— о —

ВІСТІ З „ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ" З НЮАРКУ

Плавацька ланка відбуває постійні тренінґи кожної середи на басейні Коломбійської Середньої Школи у Мейплвуді, Н. Дж. Звичайно в цих тренінґах бере участь понад двадцять молодих січовиків, які підготовляються до нового плавацького сезону. Охочі включитися до цієї ланки можуть зголоситися до керівника ланки п. Михайла Лебедя, або до клюбу при 684 Сенфорд евеню в Нюарку, Н. Дж.

Лещетарська ланка під проводом інж. Я. Ткача взяла участь у лещетарських першостях УСЦАК, в яких січовик Андрій Ткач здобув перше місце в конкуренції юнаків, та в крутобігу на Джейпік, Вермонт, де молоді лещетарі Борис і Вірляна Ткач здобули дві бронзові медалі. Допомагає в праці цієї ланки інженерові Ткачеві молодий змагун і член Управи Асколвд Гайвас, який повернувся недавно з В'єтнаму. Лещетарська ланка радо прийме в свої ряди більше лещетарів.

Мужеська дружина відбиванки почала гарячкові тренінґи та підготовку до турніру СУАСТ-Схід. Змагунами нової відбиванкової дружини є: А. Бурачинський, Ю. Юркевич, П. Кордуба, А. Баранецький, А. Стефанівський, О. Яворський, Л. Турчик, О. Бігун, Ю. Величковський та Т. Кальба. УСТ „Чорноморська Січ" буде господарем найближчого відбиванкового турніру СУАСТ, який відбудеться 3-го травня на відбиванкових кортах Коломбійської Середньої Школи в Мейплвуді, Н. Дж. Тут належить згадати про велику поміч, що її одержує „Ч. Січ" від свого члена Управи та інструктора фізкультури цієї школи п. Євгена Чижовича, без якого важко було б собі уявити всесторонню діяльність Т-ва. Керівником молодої мужеської дружини відбиванки „Ч. Січі" є теж молодий січовик і студент Ситон Гол Університету п. Ярослав Мандзій.

Перша дружина футболу готовиться вже теж до нового сезону, який почнеться для неї зустріччю із Філядельфійським „Тризубом" 4 травня в Нюарку. Управа проробила старання, щоб до того часу мати якнайкращий склад першої дружини.

Аматорська дружина футболу „Ч. Січі" відбула місцевські змагання в неділю, 16 березня, в яких здобула перемогу 3:2. Учні та юнаки покищо мають перерву. Про діяльність жіночої ланки інформують читачів окремо ланкові інж. А. Лапичак і інж. М. Яворський.

І. Я. Х-як

— о —

БРІДЖОВА ЛАНКА „Ч. СІЧІ"

Першість вечора в змаганнях „Дуплікейт бріджу", які відбулися 14-го березня, здобули інж. М. Тарапацький і М. Дзядів, також переможці позиції Схід-Захід. Переможцями в позиції Північ-Південь були В. Юркевич і С. Хромовський. Другі і треті місця в позиції Північ-Південь зайняли: інж. Д. Демедюк і інж. Букачівський та інж. А. Лапичак і проф. Е. Федоренко, а в позиції Схід-Захід — Л. Рудзінський і М. Яворський та проф. Р. Левицький і Я. Пеленський. Змагання відбулися при шости столиках за системою Мічела з таким кінцевим вислідом (здобуті точки у відсотках):

1.	інж. М. Тарапацький і М. Дзядів	56.87
2.	В. Юркевич і С. Хромовський	56.25
3.	Л. Рудзінський і М. Яворський	54.38
4.	інж. Д. Демедюк і інж. Я. Букачівський	54.17
5.	інж. А. Лапичак і проф. Е. Федоренко	49.48
6.	проф. Р. Левицький і Я. Пеленський	49.37
7. і 8.	пані Л. Лапичак і інж. Рудакевич	47.50
	та п-во Миськови	47.50
9.	проф. О. Андрушків і інж. В. Шерей	46.87
10.	п-во Стахови	44.38
11.	п-во Гентиші	43.33

Доказом того, що гри були вирівняні, є факт що панство Гентиші при трьох більше виграних і середньому осязі в ще одній грі на всіх 24 гри могли б були здобути чемпіонат вечора. Натомість панству Стаховим вистачало для здобуття чемпіонату виграти ще дві гри і здобути в одній грі середній осяг на всіх 20 гор.

М. Яворський

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Посмертні згадки

АНДРІЙ СТРИЖАК, член 62 Відділу УНС у Філядельфії, Па. помер 14 лютого 1969 р. на 74 р. життя. Народжений у с. Лука Мала, пов. Скалат, Західня Україна. Полишив у смутку 2 дочки і сина, внуків і правнуків.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 23-го БЕРЕЗНЯ 1969 р.

ТРЕНТОН, Н. Дж. Звичайні річні загальні збори 116-го Відділу „Вільні козаки" о год. 12:30 по пол. в приміщенні „Кредитівки", 981½ South Broad St. Присутність всіх членів обов'язкова. — І. Головка, гол., С. Шилкевич, секр.

НЕДІЛЯ, 30-го БЕРЕЗНЯ 1969 р.

ШИКАГО, Ілл. Річні загальні збори 114 Відд. ім. св. Володимира, о год. 11:30 перед пол. в парохіяльній залі св. Володимира при 2250 В. Кортез вул. Прияв-ність всіх членів обов'язкова. Якщо на визначену годину не явиться приписана статутом кількість членів, то Загальні Збори проводитимуть важно на годину пізніше при всякій кількості приявних. — М. Нікольсь Ткачук, предс., В. Вережан, секр.

Різне

Real Estate

Розшуки

ПОШУКУЮ
ВАСИЛЯ МАСЛЕЯ
ур. 1921 р., с. Ростайни, пов. Ясло, Лемківщина. Він перебував під французькою гран. в Німеччині. Хто знав би про нього або він сам, прошу ласкаво писати на адресу:
Peter Szewczyk
37 Parker Avenue
Passaic, N.J. USA
Заграничні газети прошу про передрук.

Funeral Directors

ТАРЗАН, Ч. 6153. Чужинець виявляє, хто він.

Не знаю, чужинце, чи ми допоможемо тобі, чи ні, поки не почуємо цілої твої історії. Ти ж не сказав нам ще навіть свого імени.

Моє ім'я між злими вченими впродовж 25-ох років було — Пітер Пленлом... генеральний директор їх засекреченої академії розвинених наук... Цивілізовані вчені навіть не підозрівають смертельного жаху скритого у тому винаході, вдосконаленого для поярлення цивілізованих людей...

...Щоб обернути добрих мужчин і жінок в слухняні тварини! Я тайком збирав їх винаходи й пляни... мікрофільмував їх.

...Ти мусиш допомогти мені... Менше, як один фунт їхнього аерозолю вистрілений в контрольовану атмосферу, зликвідує всю цивілізовану націю!